

Számunk szerzői

Filippov Szergej történész,	ELTE, Budapest	Petkov, Kiril történész,	CEU, Budapest – Veliko Trnovo Univ.
F. Font Márta történész,	JPTE, Pécs	Pósán László történész, KLTE,	Debrecen
Grzesik, Ryszard történész,	CEU, Budapest – A. Mickiewicz Univ., Poznan	Seláf Levente egyetemi hallgató,	JATE, Szeged – ELTE, Budapest
Gurevics, A. J. történész,	Moszkva	Sierpowska, Anna történész,	CEU, Budapest – A. Mickiewicz Univ., Poznan
Havas László klasszika-filológus,	KLTE, Debrecen	Sisák Gábor történész,	tudományos ösztöndíjas
Kurecskó Mihály egyetemi hallgató,	JATE, Szeged	Sulyok Hedvig nyelvtörténész,	JGYTF, Szeged
Makai János történész,	Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger		

A kötetünkben szereplő fordításokat Bagi Ibolya és Molnár Edit Katalin készítette.

Megjelent a Sic Itur ad Astra 1995/1–2. száma

Tóth Tamás

**Bach huszárok. A szolgabírói hivatalok személyzete
az 1850-es években**

Waktor Andrea

A Ballagi család

Hunfalusy Szabolcs

**A fasori Evangélikus Gimnázium tanulójának
társadalmi összetétele az alapítástól 1945-ig**

Recenziók

Folyóiratszemle

Interjú Karády Viktorral

INHALT

Studien

SERGEI FILIPPOV

„Von Gott der Himmel wird ein Reich gegründet,
das nie zugrunde geht.“ Geschichtsphilosophische
Vorstellungen im Rußland des 15–17. Jahrhunderts 5

KIRIL PETKOW

Von den sich gegen die Krone empörenden bis hin zu den
fidei nostri Bulgari. Das politische Bild der orthodoxen
Balkan-Völker in Ostmitteleuropa (1354–1572) 32

MÁRTA F. FONT

Die ungarisch-russischen politischen Beziehungen
im 12. Jahrhundert 53

JÁNOS MAKAI

Die Außenpolitik des Fürstentums Susdal in den 30–50er Jahren
des 12. Jahrhunderts 76

LÁSZLÓ PÓSÁN

Die inhaltlichen Veränderungen der Bezeichnung
„preußisch“ im Mittelalter 96

HEDVIG SÜLYÖK

Über die wallonischen Soldaten Karls (II.) des Kleinen 109

RYSZARD GRZESIK

Adelhaid, die angeblich polnische Prinzessin auf dem
ungarischen Thron 114

Quellen

Möch Filofei

Brief über die schlimmen Tage und Stunden 127

Jenseits unserer Grenzen

Isolation und Modernität:

Interview mit Aron Jakowlewitsch Gurewitsch 137

A. J. GUREWITSCH

Hexen auf dem Dorfe und auf der Anklagebank
(Die volkstümlichen und intellektuellen Traditionen
der Auslegung der Magie) 145

Revue

Über Ungarn im ausgehenden Mittelalter (<i>Ludovicus Tubero: Kortörténeti feljegyzések (Magyarország). Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 4. Ford. és kiad.: Blazovich László és Sz. Galántai Erzsébet. Szeged, 1994.</i>) László Havas	172
Zum Verständnis des polnischen Katholizismus (<i>Jerzy Kłoczowski–Lidia Müllerowa–Jan Skarbek: A katolikus egyház Lengyelországban. Kiadja: a Magyar Katolikus Püspöki Kar Egyháztörténeti Bizottsága. Budapest, 1994.</i>) Mihály Kurecskó	174
Die Beziehung zwischen Ketzerei und Schriftlichkeit: Definition und Akzidentien (<i>Heresy and Literacy, Ed.: Peter Biller, Anne Hudson, Cambridge: Cambridge University Press, 1994.</i>) Levente Seláf	177
Der östliche Teil Europas im Herbst des Mittelalters (<i>Jerzy Kłoczowski: Europa słowiańska w XIV–XV wieku. Państwowy Instytut Wydawniczy. Warszawa, 1984.</i>) Ryszard Grzesik	186
Autoren	192

CONTENTS

Studies

SERGEI FILIPPOV

„The God of Heavens will raise an empire that will never perish.”
Ideas of historical philosophy in Russia from the
15th through the 17th centuries 5

KIRIL PETKOW

From rebels against the Crown to *fidei nostri* Bulgari.
East-Central European political image of the
Orthodox peoples of the Balkans (1354–1572) 32

MÁRTA F. FONT

Hungarian-Russian connections in the 12th century
(1118–1199) 53

JÁNOS MAKAI

The foreign policy of the Suzdal Principality in the 1130–1150s 76

LÁSZLÓ PÓSÁN

The changes of the meaning of the etnonym „Prussian”
in the Middle Ages 96

HEDVIG SÜLYÖK

The Latin Warriors of Charles (Small) II 109

RYSZARD GRZESIK

Adelheid alleged Polish princess on the Hungarian throne 114

Sources

The Monk Filofei

Epistle on bad days and hours 127

Beyond our borders

Isilation and modernity:

Interview with Aron Yakovlevich Gurewitsch 137

A. J. GUREWITSCH

Withes in the village and i the prisonrs’s box
(Popular and intellectual traditions of the interpretation of magic) 145

Revue

On medieval Hungary (<i>Ludovicus Tubero: Kortörténeti feljegyzések (Magyarország). Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 4. Ford. és kiad.: Blazovich László és Sz. Galántai Erzsébet. Szeged, 1994.</i>)	
László Havas	172
Understanding Polish Catholicism (<i>Jerzy Kłoczowski–Lidia Müllerowa–Jan Skarbek: A katolikus egyház Lengyelországban. Kiadja: a Magyar Katolikus Püspöki Kar Egyháztörténeti Bizottsága. Budapest, 1994.</i>)	
Mihály Kurecskó	174
The relationship between heresy and literacy: definitions and accidents (<i>Heresy and Literacy, szerk.: Peter Biller, Anne Hudson, Cambridge: Cambridge University Press, 1994.</i>)	
Levente Seláf	177
The Eastern half of Europe towards the end of the Middle Ages (<i>Jerzy Kłoczowski: Europa słowiańska w XIV–XV wieku. Państwowy Instytut Wydawniczy. Warszawa, 1984.</i>)	
Ryszard Grzesik	186
Authors	192

Az AETAS történettudományi folyóirat. Megjelenik évente négy alkalommal. Kiadója az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület. A lap főként történeti tárgyú tanulmányokat, forrásokat, kritikákat, ismertetéseket, interjúkat közöl, de szívesen fogad írásokat a társadalomtudományok más ágaiból is.

* * *

Az AETAS megjelenését döntően alapítványi támogatás teszi lehetővé. Az AETAS több vagy akár egy száma is megrendelhető a szerkesztőség címén. A folyóirat előfizetési díja egy évre 400 Ft. A lap ára egy szám megrendelése esetén 100 Ft+postaköltség, könyvesboltban 120 Ft.

* * *

Az AETAS-t a szerkesztőség terjeszti. A lap megvásárolható:

Budapest: Magiszter Könyvesbolt, V. ker., Városház u. 1.; Studium Könyvesbolt, Váci utca 22.; Eötvös Könyvesbolt, Kecskeméti u. 2.; Litea Kft., Budavár, Hess A. tér 4.; Írók Boltja, Parnasszus Kft., Andrássy út 45.; Könyváruház, Rákóczi út 14.; Atlantisz Könyvesbolt, V. Váci utca.

Szeged: Katedrális Bt.: Sík Sándor Könyvesbolt, Oskola u. 27., Könyv- és Jegyzetbolt, Dugonics tér 12.; Móra Könyvesbolt, Kárász u. 5.; Egyetemi könyvtár, Egyetem u. 2.; JGYTF Kiadó Jegyzetbolt, Boldogasszony sgt. 6.; Idegennyelvű Könyvesbolt, Kárász u. 22. Tolkien Könyvesbolt, Kossuth L. sgt. 1.

Debrecen: Egyetemi könyvtár, KLTE főépület fsz. Egyetem tér 1.

Miskolc: Két Könyvész Kft., Miskolc-Egyetemváros.

Pécs: Szövegbolt, Ifjúság u. 6.; Egyetemi Könyvesbolt, Mátyás király u.

Székesfehérvár: Jókai u. 4. Könyvkereskedés, Jókai u. 4.

Szombathely: Savaria Könyvesbolt, Mártírok tere 1.

* * *

Kiadja az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület

6701 Szeged, Pf. 1179.

Felelős kiadó: Deák Ágnes

A szerkesztőség titkára: Aradi Zsuzsanna

Technikai szerkesztő: Nyerges Zsolt

A borítót tervezte: Szekeres Ferenc

Nyomdai munkálatok: Délmagyarország Könyv-, Lapkiadó
és Nyomdaipari Kft., Szeged.

ISSN 0237-7934

Bolti ár: 120, – Ft,

Előfizetőknek: 100, – Ft.

A Filofej által írt vagy legalábbis neki tulajdonított levelek a nyugtalanító bizonytalanság érzését keltik az olvasóban. Egyfelől a földi történelem vége közelinek és természetesen egyúttal elkerülhetetlennek is tűnik, másfelől viszont Filofej mintha azt sugallná, hogy lehetséges a földi történelem utolsó pillanatának megállítása az igaz hit rendületlen őrzése által. Ebből következőleg az eretnek-ségek és a pogány szokások elterjedése Oroszországban, bármely bekövetkező egyházi zavar a Harmadik Róma pusztulásával és az apokaliptikus vég veszélyével fenyeget.

Filippov Gyergej írását számunk 5–31. oldalán olvashatják.